

Europos regionų komiteto nuomonė „Teisingos pertvarkos fondas“

(2020/C 324/11)

Pagrindinis pranešėjas	Rijekos miesto vykdomosios tarybos narys Vojko OBERSNEL (HR / PES)
Pamatiniai dokumentai	<p>Pasiūlymas. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas</p> <p>COM(2020) 22 final</p> <p>Pakeistas pasiūlymas. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio ir migracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų priemonės finansinės taisyklės</p> <p>COM(2020) 23 final</p> <p>Pakeistas pasiūlymas. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas</p> <p>COM(2020) 460 final</p>

I. SIŪLOMI PAKEITIMAI

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas

COM(2020) 22 final

1 pakeitimas

13 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>siekiant suteikti lankstumo TPF išteklių pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą programavimui, turėtų egzistuoti galimybė parengti atskirą TPF programą arba programuoti TPF išteklius pagal vieną ar kelis specialius programas, remiamos Europos regioninės plėtros fondo (toliau – ERPF), „Europos socialinio fondo +“ (toliau – ESF +) arba Sanglaudos fondo, prioritetus. Pagal Reglamento (ES) [naujasis BNR] 21a straipsnį TPF ištekliai turėtų būti padidinti papildomu finansavimu iš ERPF ir ESF +. Atitinkamos iš ERPF ir ESF+ perkeltos sumos turėtų atitikti veiksmų rūšį, nustatytą teritoriniuose teisingos pertvarkos planuose;</p>	<p>siekiant suteikti lankstumo TPF išteklių pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą programavimui, turėtų egzistuoti galimybė parengti atskirą TPF programą arba programuoti TPF išteklius pagal vieną ar kelis specialius programas, remiamos Europos regioninės plėtros fondo (toliau – ERPF), „Europos socialinio fondo +“ (toliau – ESF +) arba Sanglaudos fondo, prioritetus. Pagal Reglamento (ES) [naujasis BNR] 21a straipsnį TPF ištekliai galėtų būti padidinti papildomu finansavimu iš ERPF ir ESF +. Atitinkamos iš ERPF ir ESF+ perkeltos sumos turėtų atitikti veiksmų rūšį, nustatytą teritoriniuose teisingos pertvarkos planuose;</p>

Paaiškinimas

Teisingos pertvarkos fondas yra politinis pasiūlymas, kuris turėtų tik papildyti esamą sanglaudos biudžetą. Didžiąją dalį veiklos, kurią siūloma remti Teisingo perėjimo fondo lėšomis (4 straipsnis), jau būtų galima praktiškai finansuoti iš ERPF ir ESF + pagal 1 ir 2 politikos tikslus.

2 pakeitimas

2 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Pagal Reglamento (ES) [naujasis BNR] [4 straipsnio 1 dalies] antrą pastraipą TPF padeda siekti vieno konkretaus tikslo – sudaryti sąlygas regionams ir žmonėms spręsti dėl perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos kylančius socialinius, ekonominius ir poveikio aplinkai uždavinius.	Pagal Reglamento (ES) [naujasis BNR] [4 straipsnio 1 dalies] antrą pastraipą TPF padeda siekti vieno konkretaus tikslo – sudaryti sąlygas regionams ir žmonėms spręsti dėl perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos kylančius socialinius, ekonominius ir poveikio aplinkai uždavinius, vadovaujantis Paryžiaus susitarimo tikslais, ES poveikio klimatui neutralumo iki 2050 m. tikslu ir 2030 m. išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslais.

Paaiškinimas

Fondo tikslas turėtų būti aiškiai susijęs su Paryžiaus susitarimo tikslais, ES tikslu iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui ir 2030 m. išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslais.

3 pakeitimas

3 straipsnio 1 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
1. TPF <i>remia investicijas į darbo vietų kūrimo ir ekonomikos augimo tikslą visose valstybėse narėse.</i>	1. TPF <i>finansuoja socialinį, socialinį ir ekonominių pertvarkos poveikį ir jos poveikį aplinkai paveiktuose regionuose arba veiklos srityse.</i>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

4 pakeitimas

4 straipsnio 2 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
2. Pagal 1 dalį TPF remia tik šią veiklą:	2. Pagal 1 dalį TPF remia šią veiklą:
a) gamybines investicijas į MVĮ, įskaitant startuolius, kuriomis skatinamas ekonomikos įvairinimas ir pertvarkymas;	a) tvarias gamybines investicijas į MVĮ, įskaitant startuolius, kuriomis skatinamas ekonomikos įvairinimas ir pertvarkymas;
b) investicijas į naujų įmonių kūrimą, be kita ko, pasitelkiant verslo inkubatorius ir konsultavimo paslaugas;	b) investicijas į naujų perėjimui prie darnaus vystymosi svarbių įmonių kūrimą, be kita ko, pasitelkiant verslo inkubatorius ir konsultavimo paslaugas;

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
c) investicijas į mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą ir pažangių technologijų perdavimo skatinimą;	c) investicijas į tvaryą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą ir pažangių technologijų perdavimo skatinimą;
d) investicijas į įperkamai švariai energijai skirtos technologijos ir infrastruktūros diegimą, šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą, energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiąją energiją;	d) investicijas į įperkamai švariai, saugiai ir tvariai energijai skirtos technologijos ir socialinės infrastruktūros diegimą, šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą, energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiąją energiją;
e) investicijas į skaitmeninimą ir skaitmeninį junglumą;	e) investicijas, kuriomis remiamas ES direktyvos 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (15 straipsnio 3 dalis), ES direktyvos 2010/31 dėl pastatų energinio naudingumo (9 ir 11 straipsniai) ir ES direktyvos 2012/27 dėl energijos vartojimo efektyvumo (14 straipsnio 4 dalis) įgyvendinimas;
f) investicijas į teritorijų atkūrimą ir išvalymą, dirvos atkūrimą ir paskirties keitimo projektus;	f) investicijas į skaitmeninimą ir skaitmeninį junglumą;
g) investicijas į žiedinės ekonomikos stiprinimą, įskaitant atliekų prevenciją, mažinimą, veiksmingą išteklių naudojimą, pakartotinį naudojimą, taisyumą ir perdirbimą;	g) investicijas į teritorijų atkūrimą ir išvalymą, dirvos atkūrimą ir paskirties keitimo projektus pagal principą „teršėjas moka“, kaip apibrėžta 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius, 2 straipsnio 122 dalyje;
h) darbuotojų kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą;	h) investicijas į žiedinės ekonomikos stiprinimą, įskaitant atliekų prevenciją, mažinimą, veiksmingą išteklių naudojimą, pakartotinį naudojimą, taisyumą ir perdirbimą;
i) darbo paieškos pagalbą darbo ieškantiems asmenims;	i) darbo jėgos kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą;
j) aktyvią darbo ieškančių asmenų įtrauktį;	j) darbo paieškos pagalbą darbo ieškantiems asmenims;
k) techninę pagalbą.	k) aktyvią darbo ieškančių asmenų įtrauktį;
	l) bet kokią kitą konkrečią veiklą, dėl kurios susitarė konkrečios teritorijos atitinkamos vietos ir regionų valdžios institucijos, valstybė narė ir Europos Komisija ir kuri atitinka vietos plėtros strategijas ir prisideda prie perėjimo prie anglies dioksido neišskiriančios ES ekonomikos iki 2050 m.;
	m) techninę pagalbą.

Paaiškinimas

- Investuojant į aplinkos apsaugą turėtų būti laikomasi taisyklės, kad taršos šalinimo priemonių išlaidas turėtų padengti taršą sukėlusį šalis.
- Kvalifikacijos kėlimas ir perkvalifikavimas turėtų būti taikomi ne tik darbuotojams, bet ir bedarbių, darbo ieškančių ir kt. asmenų mokymui dirbti ekologiškoje ekonomikoje.
- Siekiama užtikrinti didesnę remiamo projekto pasirinkimo lankstumą, jei atitinkamos teritorijos vietos ir regionų valdžios institucijos, valstybė narė ir Europos Komisija sutinka.

5 pakeitimas

5 straipsnio a punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
a) atominių elektrinių <i>eksploatacijos</i> nutraukimas <i>ar statybos</i> ;	a) atominių elektrinių <i>statybos ar bet kokių kitų investicijų į jas</i> nutraukimas;

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

6 pakeitimas

5 straipsnio d punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
d) investicijos, susijusios su iškastinio kuro gamyba, perdirbimu, platinimu, sandėliavimu ar deginimu;	d) d) investicijos, susijusios su iškastinio kuro <i>gavyba</i> , gamyba, perdirbimu, platinimu, sandėliavimu ar deginimu, <i>įskaitant naujų anglių kasyklų atidarymą</i> ;

Paaiškinimas

TPF neturėtų remti anglių kasyklų atidarymo ar atnaujinimo, tačiau šis apribojimas neturėtų būti taikomas kitų rūšių kasybai (metalo, pramoninių mineralų, dekoratyvinių uolienų ir t. t.), kuri yra ekonominė veikla, kurianti kokybiškas ir ilgalaikes darbo vietas;

7 pakeitimas

5 straipsnio pabaigoje įrašyti naują dalį.

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<i>Parama neteikiama veiklai NUTS 3 regione, kuriame programos laikotarpiu numatyta atidaryti naują anglių, lignito ar naftingųjų skalūnų kasyklą arba durpių gavybos lauką, arba atnaujinti laikinai uždarytą anglių, lignito ar naftingųjų skalūnų kasyklą arba durpių gavybos lauką ir kuris grindžiamas teritoriniu teisingos pertvarkos planu.</i>

Paiškinimas

Paramos tikslas – padėti pereiti prie anglies dioksido neišskiriančios ekonomikos, kuri neapima naujų kasyklų ir (arba) durpių gavybos vietų atidarymo ir esamų gavybos vietų veiklos atnaujinimo.

8 pakeitimas

6 straipsnio 1 dalies antra pastraipa

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Komisija patvirtina programą tik tuo atveju, jei labiausiai neigiamai pertvarkos paveiktų teritorijų, įtrauktų į atitinkamą teritorinį teisingos pertvarkos planą, nustatymas yra tinkamai pagrįstas ir atitinkamas teritorinis teisingos pertvarkos planas atitinka susijusios valstybės narės nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą.	Komisija patvirtina programą tik tuo atveju, jei labiausiai neigiamai pertvarkos paveiktų teritorijų, įtrauktų į atitinkamą teritorinį teisingos pertvarkos planą, nustatymas yra tinkamai pagrįstas ir atitinkamu teritoriniu teisingos pertvarkos planu įsipareigojama įgyvendinti Paryžiaus susitarimo tikslus, ES poveikio klimatui neutralumo iki 2050 m. tikslą ir 2030 m. išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslus ir jis atitinka Reglamento (ES) [naujasis BNR] [23] straipsnyje nurodytas teritorines strategijas , susijusios valstybės narės nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą ir Europos socialinių teisių ramstį .

9 pakeitimas

6 straipsnio 2 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
TPF prioritetą ar prioritetą apima TPF išteklius, kuriuos sudaro visi ar dalis TPF asignavimo valstybėms narėms ir išteklių, pervesti pagal Reglamento (ES) [naujasis BNR] [21a] straipsnį. Bendra į TPF perkeltų ERPF ir ESF+ išteklių suma yra bent pusantro karto, bet ne daugiau kaip tris kartus didesnė už TPF paramos tam prioritetui sumą.	TPF prioritetą ar prioritetą apima TPF išteklius, kuriuos sudaro visi ar dalis TPF asignavimo valstybėms narėms ir išteklių, kuriuos valdymo institucijos gali nuspręsti pervesti pagal Reglamento (ES) [naujasis BNR] [21a] straipsnį. Į TPF perkeliamų ERPF ir ESF+ išteklių suma negali būti daugiau kaip pusantro karto didesnė už tam prioritetui skirtą TPF sumą.

Paiškinimas

Valstybėms narėms turėtų būti suteikta daugiau lankstumo priimant sprendimus dėl sumų, kurios turi būti perkeliamos iš ERPF ir ESF+ į TPF. Tai taip pat apribotą galimą įsipareigojimų panaikinimą, jei labiausiai paveiktose teritorijose būtų menki panaudojimo pajėgumai.

10 pakeitimas

6 straipsnio 2 dalies pabaigoje įrašyti naują dalį.

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	Komisija patvirtina ERPF ir ESF+ išteklių perkėlimą TPF prioritetui tik tuo atveju, jei bendra perkeliamų išteklių suma neviršija 20 proc. pradinių ERPF ir ESF+ veiksmų programai skirtų asignavimų (skaičiuojant kiekvienam fondui atskirai).

Paaiškinimas

Teisės akto tekstas suderinamas su aiškinamuoju memorandumu.

11 pakeitimas

7 straipsnio 1 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>1. Valstybės narės kartu su atitinkamomis susijusių teritorijų valdžios institucijomis pagal II priede pateiktą pavyzdį parengia vieną ar daugiau teritorinių teisingos pertvarkos planų, apimančių vieną ar daugiau paveiktų teritorijų, atitinkančių bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus 3 lygį (NUTS 3 lygio regionai), kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1059/2003 su pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 868/2014, arba jų dalį. Tai yra tos teritorijos, kurioms dėl pertvarkos daromas didžiausias neigiamas ekonominis ir socialinis poveikis, visų pirma dėl numatomo darbo vietų sumažėjimo iškastinio kuro gamybos ir naudojimo sektoriuje ir poreikio pertvarkyti šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis taršiasių pramonės įrenginių gamybos procesus.</p>	<p>1. Valstybės narės kartu su atitinkamomis susijusių teritorijų valdžios institucijomis pagal II priede pateiktą pavyzdį parengia vieną ar daugiau teritorinių teisingos pertvarkos planų, apimančių vieną ar daugiau paveiktų teritorijų, atitinkančių bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus 2 lygį (NUTS 2 lygio regionai), kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1059/2003 su pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 868/2014, arba jų dalį. Tai yra tos teritorijos, kurioms dėl pertvarkos daromas didžiausias neigiamas ekonominis ir socialinis poveikis, visų pirma dėl numatomo darbo vietų sumažėjimo iškastinio kuro gamybos ir naudojimo sektoriuje ir poreikio pertvarkyti šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis taršiasių pramonės įrenginių gamybos procesus.</p>

Paaiškinimas

Neigiamas šalutinis pertvarkos poveikis bus daromas ne tik NUTS 3 lygio teritorijoms, bet veikiausiai įtakos turės ir aplinkinėms teritorijoms. Dėl šios priežasties ir siekiant supaprastinti valdymą, paramą tikslingiau sutelkti į NUTS 2 lygmenį.

12 pakeitimas

7 straipsnio 2 dalies b punktas (naujas)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p>b) (naujas) aiškus įsipareigojimas užtikrinti socialiai sąžiningą ir teisingą perėjimą prie žaliosios ekonomikos įgyvendinant Paryžiaus susitarimą;</p>

Paaiškinimas

Teisingos teritorinės pertvarkos planai turėtų būti tvirtinami tik tuo atveju, jei juose aiškiai įsipareigota siekti Paryžiaus susitarimo tikslų, kaip 2019 m. spalio 18 d. pabrėžė Europos Vadovų Taryba.

13 pakeitimas

7 straipsnio 2 dalies c punktas (naujas)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	c) <i>(naujas) aiškus įsipareigojimas siekti ES poveikio klimatui neutralumo iki 2050 m. tikslo ir iki 2030 m. pasiekti savo išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslus;</i>

Paaiškinimas

Teisingos teritorinės pertvarkos planai turėtų būti tvirtinami tik tuo atveju, jei juose aiškiai įsipareigota siekti ES poveikio klimatui neutralumo iki 2050 m. tikslo ir iki 2030 m. pasiekti savo išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslus, kaip 2019 m. gruodžio 12 d. pabrėžė Europos Vadovų Taryba.

14 pakeitimas

7 straipsnio 2 dalies c punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
c) pertvarkos uždavinių, kylančių labiausiai neigiamai paveiktose teritorijose, įskaitant dėl perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos kylančius socialinio, ekonominio poveikio ir poveikio aplinkai uždavinius, vertinimas, nustatant galimą paveiktų ir prarastų darbo vietų skaičių, vystymosi poreikius ir tikslus iki 2030 m., susijusius su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis taršios veiklos pertvarkymu arba nutraukimu tose teritorijose;	c) pertvarkos uždavinių, kylančių labiausiai neigiamai paveiktose teritorijose, įskaitant dėl perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos kylančius socialinio, ekonominio poveikio ir poveikio aplinkai uždavinius, vertinimas, nustatant galimą paveiktų ir prarastų darbo vietų skaičių, vystymosi poreikius ir tikslus iki 2030 m., susijusius su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis taršios veiklos pertvarkymu arba nutraukimu tose teritorijose, taip pat neigiamo šalutinio perėjimo poveikio kaimyniniams regionams vertinimas;

Paaiškinimas

Teritoriniuose teisingos pertvarkos planuose turėtų būti tinkamai įvertintas visas galimas neigiamas šalutinis poveikis.

15 pakeitimas

7 straipsnio 2 dalies f punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
f) valdymo mechanizmų, kuriuos sudaro partnerystės susitarimai, planuojamos stebėsenos ir vertinimo priemonės ir atsakingos įstaigos, aprašymas;	f) valdymo mechanizmų, kuriuos sudaro partnerystės susitarimai, planuojamos stebėsenos ir vertinimo priemonės ir atsakingos įstaigos, aprašymas, jei skiriasi nuo programoje jau aprašytų elementų, kurie apibrėžti Reglamento (ES) [naujasis BNR] V priede; vietos ir regionų valdžios institucijos turi visapusiškai dalyvauti visuose proceso etapuose;

Paaiškinimas

Kaip supaprastinimo priemonė turėtų būti pateikta tik informacija, kuri skiriasi nuo programoje pagal „ERPF (investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslas), ESF+, TPF, Sanglaudos fondo, ir EJRŽF lėšomis remiamų programų šablona – 16 straipsnio 3 dalis“ (BNR V priedas) jau aprašytų elementų. **Be to, vietos ir regionų valdžios institucijos šiame procese turi būti laikomos visaverčiais suinteresuotaisiais subjektais.**

16 pakeitimas

7 straipsnio 2 dalies h punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
h) jei parama teikiama gamybinėms investicijoms į kitas nei MVĮ įmones, išsamus tokių veiksmų ir įmonių sąrašas ir tokios paramos būtinumo pagrindimas pateikiant trūkumų analizę, iš kurios matyti, kad tikėtinas darbo vietų praradimas viršytų numatomą be investicijų sukurtų darbo vietų skaičių;	h) jei parama teikiama tvarioms gamybinėms investicijoms į kitas nei MVĮ įmones, tokios paramos būtinumo pagrindimas pateikiant trūkumų analizę, iš kurios matyti, kad tikėtinas darbo vietų praradimas viršytų numatomą be investicijų sukurtų darbo vietų skaičių;

Paaiškinimas

Atrodo, kad TPF programavimo etape neįmanoma pateikti išsamaus veiksmų ir įmonių (didelių bendrovių) sąrašo ir dėl to gali būti vėluojama nuo pat programavimo laikotarpio pradžios. Be to, toks požiūris tiesiogiai prieštarauja supaprastinimo pastangoms, kurių rezultatas, be kita ko, buvo atskirų procedūrų, taikomų didelės apimties projektams pagal dabartinio BNR 100–103 straipsnius, atsisakymas.

17 pakeitimas

7 straipsnio 2 dalies i punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
i) jei parama teikiama investicijoms, kuriomis siekiama sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų vykdančios Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytą veiklą, kiekį, išsamus remtinių veiksmų sąrašas ir pagrindimas, kad jais prisidedama prie perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos ir dėl jų išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis iš esmės sumažinamas tiek, kad bus mažesnis už atitinkamus santykinius taršos rodiklius, nustatytus nemokamiems apyvartiniams taršos leidimams suteikti pagal Direktyvą 2003/87/EB, ir jei tos investicijos reikalingos siekiant apsaugoti didelį skaičių darbo vietų;	i) jei parama teikiama investicijoms, kuriomis siekiama sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų vykdančios Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytą veiklą, kiekį, pagrindimas, kad remtiniais veiksmais prisidedama prie perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos ir dėl jų išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis iš esmės sumažinamas tiek, kad bus mažesnis už atitinkamus santykinius taršos rodiklius, nustatytus nemokamiems apyvartiniams taršos leidimams suteikti pagal Direktyvą 2003/87/EB, ir jei tos investicijos reikalingos siekiant apsaugoti didelį skaičių darbo vietų;

Paaiškinimas

Atrodo, kad TPF programavimo etape neįmanoma pateikti išsamaus veiksmų sąrašo ir dėl to gali būti vėluojama nuo pat programavimo laikotarpio pradžios.

18 pakeitimas

8a straipsnis (naujas)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p style="text-align: center;">8a straipsnis</p> <p>1. Europos Komisijai prižiūrint ir tiesiogiai valdant sukuriamą Teisingos pertvarkos platformą (toliau – platforma), kad visuose susijusiuose sektoriuose būtų sudarytos sąlygos dvišaliai ir daugiašaliai keitimuisi įgyta patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais.</p> <p>2. Platformą sudaro dvi dalys:</p> <p>a) techninės darbo grupės, kurių veikla susijusi su konkrečiomis atitinkamų regionų problemomis ir kurios palengvina keitimąsi patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais rengiant teritorinius teisingos pertvarkos planus ir planuojant atskirus veiksmus. Techninės darbo grupės, kuriose turėtų dalyvauti vietos ir regionų valdžios institucijų atstovai, sudaromos atsižvelgiant į TPF veiklos poreikius ir remiamų veiksmų sektorinę aprėptį.</p> <p>Techninės darbo grupės glaudžiai bendradarbiauja su „InvestEU“ konsultacijų centru, įsteigtu pagal Reglamento (ES) [naujoji programa „InvestEU“] 20 straipsnį, ir atitinkamomis Europos investicijų banko tarnybomis siekdamos užtikrinti, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų reikiamų techninių ir praktinių žinių, kad galėtų gauti finansavimą, teikiamą pagal programą „InvestEU“ ir iš EIB.</p> <p>b) metinis teisingos pertvarkos regionų forumas (toliau – forumas), organizuojamas kartu su Europos regionų komitetu. Forumas sudaro sąlygas koordinuoti politikos kryptis ir jas perkelti į techninių darbo grupių operatyvinę veiklą.</p> <p>3. Komisija nustato išsamią tvarką, susijusią su platformos valdymo mechanizmais, naryste, veikla ir biudžetu. Užtikrinamas subalansuotas visų valdžios lygmenų dalyvavimas.</p> <p>4. Platformos veiklos išlaidos padengiamos iš techninės pagalbos išteklių pagal 3 straipsnio 2 dalies trečią pastraipą.</p>

Paaiškinimas

Siekiant užtikrinti didesnę Teisingos pertvarkos platformos tikslų ir veiklos aiškumą, reikėtų įtraukti praktines nuostatas dėl jos sukūrimo.

19 pakeitimas

10 straipsnio 4 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.</p>	<p>4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais ir vykdo konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.</p>

Pakeistas pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio ir migracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų priemonės finansinės taisyklės

COM(2020) 23 final

20 pakeitimas

21a straipsnio 1 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslui TPF turimų išteklių suma pagal Reglamento (ES) [TPF reglamentas] [3] straipsnį papildoma ERPF, ESF+ arba jų abiejų išteklių, skirtais regionų, kuriuose yra atitinkama teritorija, kategorijai. Bendra į TPF perkeltų ERPF ir ESF+ išteklių suma yra ne mažiau kaip pusantro karto didesnė už TPF paramos sumą, bet ne daugiau kaip tris kartus didesnė už tos paramos sumą. Iš ERPF arba ESF+ perkeltų išteklių suma jokių atveju neviršija 20 proc. atitinkamai valstybei narei skirto atitinkamo ERPF ir ESF+ asignavimo. [...]</p>	<p>Investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslui TPF turimų išteklių suma pagal Reglamento (ES) [TPF reglamentas] [3] straipsnį papildoma savanoriškai perkeliama ERPF, ESF+ arba jų abiejų išteklių, skirtais regionų, kuriuose yra atitinkama teritorija, kategorijai. Bendra į TPF perkeltų ERPF ir ESF+ išteklių suma yra ne mažiau kaip pusė TPF paramos sumos, bet ne daugiau kaip pusantro karto didesnė už tos paramos sumą. Iš ERPF arba ESF+ perkeltų išteklių suma jokių atveju neviršija 20 proc. atitinkamai valstybei narei skirto atitinkamo ERPF ir ESF+ asignavimo. [...]</p>

Paiškinimas

Valstybėms narėms turėtų būti suteikta daugiau lankstumo priimant sprendimus dėl sumų, kurios turi būti perkeliama iš ERPF ir ESF+ į TPF. Tai taip pat apribotų galimą išpareigojimų panaikinimą, jei labiausiai pokyčių paveiktose teritorijose būtų menki panaudojimo pajėgumai.

21 pakeitimas

59 straipsnio 3 dalies a punktą (naujas)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p><i>3a. dalies a punktą Pagal Reglamentą (ES) [TPF reglamentas] veiksams suteikta TPF parama yra grąžinama, jeigu per dešimt metų nuo galutinio mokėjimo paramą gavusiai valstybei narei atidaromas naujas anglių, lignito arba naftingųjų skalūnų kasyklos arba durpių gavybos laukas arba laikinai uždarytas anglių, lignito arba naftingųjų skalūnų kasyklos arba durpių gavybos laukas teritorijoje, kurioje panaudota TPF parama.</i></p>

Paaiškinimas

Paramos tikslas – padėti regionams pereiti prie anglies dioksido neišskiriančios ekonomikos, kuri neapima naujų kasyklų ir (arba) durpių gavybos laukų atidarymo ir esamų gavybos vietų veiklos atnaujinimo.

II. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS

1. palankiai vertina tai, kad įsteigtas Teisingos pertvarkos fondas, kuris bus pagrindinė regionų, kuriuos labiausiai paveikė perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui, rėmimo priemonė;
2. teigiamai vertina tai, kad pasiūlyme dėl Teisingos pertvarkos fondo atsižvelgta į pagrindines RK rekomendacijas, pateiktas nuomonėje dėl socialinių ir ekonominių Europos anglių pramonės regionų struktūros pokyčių⁽¹⁾;
3. palankiai vertina tai, kad fondas teiks paramą visoms valstybėms narėms, tačiau jo lėšos vis tik bus skiriamos tik labiausiai paveiktiems regionams. Be to, siekiant užtikrinti tinkamą fondo koncentraciją ir veiksmingumą bei nustatyti minimalų pagalbos intensyvumą, reikėtų išimtinai atsižvelgti į paveiktų regionų gyventojų skaičių;
4. palankiai vertina tai, kad Teisingos pertvarkos fondui iš 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos siūloma skirti 11 270 459 000 EUR (dabartinėmis kainomis) asignavimų ir papildomus 32 803 000 000 EUR (dabartinėmis kainomis) iš Europos ekonomikos gaivinimo priemonės, tuo suteikiant svarų pastiprinimą, padėsiantį įgyvendinti Teisingos pertvarkos fondo tikslą; nerimaudamas pažymi, kad dabartinėmis kainomis išreikšti skaičiai gali sumažinti skaidrumą ir asignavimų skirtingoms DFP kategorijoms palyginamumą; ragina Tarybą įtraukti juos kaip realius papildomus asignavimus į derybas dėl 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos;
5. sunerimęs pažymi, kad taikant Europos ekonomikos gaivinimo priemonę finansuojami papildomi ištekliai, kurie reiškia, kad 2021–2024 m. laikotarpiu bus prisiimti papildomi išpareigojimai, darys nepaprastai didelį spaudimą valdymo institucijoms ir galutiniams naudos gavėjams, kurie turės parengti, įgyvendinti ir išleisti beveik 75 proc. visos skirtos sumos per pirmuosius ketverius naujojo programavimo laikotarpio metus;
6. palankiai vertina Europos Komisijos iniciatyvą perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui, klimato kaitos poveikiui jautrios ir ekologiškai tvarios ekonomikos iki 2050 m. paremti tikslinėmis priemonėmis ir specialiu būdu bei papildomais ištekliais remti vietas, kurias labiausiai paveikė perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui; pabrėžia, kad šios papildomos lėšos jokiū būdu negali būti paimtos iš sanglaudos politikos biudžeto; atkreipia dėmesį į tai, kad tvirtas sanglaudos politikos biudžetas turi išlikti prioritetu klimato politikos veiksams remti teritoriniu lygmeniu;

⁽¹⁾ Europos regionų komiteto nuomonė „Regionų ir miestų indėlis siekiant naujos MVĮ skirtos ES politikos programos“ (OL C 39, 2020 2 5, p. 58).

7. prašo Europos Komisijos naująjį Teisingos pertvarkos fondą įtraukti į 2021–2027 m. DFP 2 išlaidų kategoriją (Sanglauda ir vertybės), o ne į 3 išlaidų kategoriją (Gamtos išteklių ir aplinka), ir pakartoja, kad nepritaria numatomam sanglaudos politikos lėšų mažinimui; primena RK raginimą į skaičiavimus, susijusius su Stabilumo ir augimo paktu, neįtraukti viso ESI fondų nacionalinio bendro finansavimo; mano, tai turėtų būti taikytina ir Teisingos pertvarkos fondui;
8. visų pirma pabrėžia, kad itin nuo iškastinio kuro priklausomi ir izoliuotas energetikos sistemas turintys regionai, pavyzdžiui, atokiausi regionai susiduria su ypatingais sunkumais; pabrėžia, kad energijos rūšių derinio plėtojimas teritorijos, vandens, atliekų ir energijos atžvilgiu yra energetikos strategijos, kuria siekiama anglies dioksido neišskiriančios ekonomikos, pagrindas;
9. atkreipia dėmesį į pakoreguotą Europos Komisijos vertinimą, kad pagal tris Teisingos pertvarkos mechanizmo ramsčius iki 2030 m. bus investuota 150 mlrd. EUR. Vis dėlto RK susirūpinimą kelia tikėtinas privačių investicijų į kai kuriuos galimus projektus svėro koeficientas ir galimybės;
10. prašo, kad TPF arba TPM parama nebūtų teikiama investicijoms NUTS3 regionuose, kuriuose valdžios institucijos suteikė leidimą atidaryti naują anglių, lignito ar naftingųjų skalūnų kasyklą arba durpių gavybos lauką, arba atnaujinti laikinai uždarytą anglių, lignito ar naftingųjų skalūnų kasyklą arba durpių gavybos lauką;
11. palankiai vertina tai, kad viešojo sektoriaus paskolų mokėjimas turėtų apsiriboti projektais, kuriems pavyksta padaryti apčiuopiamą poveikį sprendžiant socialines, ekonomines ar aplinkos problemas, išskylančias pereinant į neutralaus poveikio klimatui ekonomiką;
12. pažymi, kad pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos vietos ir regionų valdžios institucijoms taip pat reikia finansuoti projektus, kurie patys negeneruoja pakankamo nuosavųjų pajamų srauto ir negauna paramos pagal jokią kitą Sąjungos programą; tokiomis aplinkybėmis teigiamai vertina pasiūlymą priimti reglamentą dėl viešojo sektoriaus paskolų priemonės pagal Teisingos pertvarkos mechanizmą, siekiant, kad tokia priemonė būtų remiami viešojo sektoriaus subjektai ir tenkinami jų investiciniai poreikiai, kurie atsiranda dėl pertvarkos iššūkių, nurodytų teisingos pertvarkos planuose;
13. atkreipia dėmesį į tai, kad visoje ES skiriasi vietos ir regionų valdžios institucijų patirtis naudojant EIB finansinius mechanizmus; todėl, siekiant užtikrinti sėkmingą Teisingos pertvarkos mechanizmo 3-iojo ramsčio įgyvendinimą, ragina Europos Komisiją užtikrinti, kad atitinkamose valstybėse narėse būtų teikiama pakankama praktinė ir techninė pagalba toms vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurios nori naudotis atitinkamais EIB finansinėmis mechanizmais;
14. atkreipia dėmesį į tai, kad suderinta Teisingos pertvarkos fondo, ERPF ir ESF+ paramos aprėptis, nes didžioji dalis Teisingos pertvarkos fondo lėšomis remiamos veiklos taip pat gali būti finansuojama pagal ERPF ir ESF+ tikslus;
15. yra susirūpinęs dėl to, kad dėl TPF gali būti vėluojama įgyvendinti pagrindines sanglaudos politikos programas, ir dėl to, kad šio naujo fondo valdymas gali lemti pagrindinių sanglaudos politikos programų valdymo sudėtingumą ir biurokratiją;
16. apgailestauja, kad Komisijos pasiūlymu siekiama nustatyti programas NUTS 3, o ne NUTS 2 lygmeniu, t. y. lygmeniu, kuriuo įgyvendinamos pagrindinės sanglaudos politikos programos. Šis pasiūlymas prieštarauja funkcinių teritorijų, kurios nebūtinai sutampa su administracinėmis NUTS 3 lygio teritorijomis, sąvokai. RK pabrėžia, kad turėtų būti reikalaujama tik vieno atitinkamo teritorinio plano NUTS 2 lygmeniu;
17. ragina išplėsti Teisingos pertvarkos fondo paramos aprėptį, kad, susitarusios su Europos Komisija ir valstybėmis narėmis, vietos ir regionų valdžios institucijos į savo teritorinius teisingos pertvarkos planus galėtų įtraukti papildomų reikalavimų atitinkančių projektų. be to, prašo atsižvelgti į nedarbą ir visų pirma į jaunimo nedarbą, kaip svarbų rodiklį skirstant fondui skirtus išteklius;
18. ragina vietos ir regionų suinteresuotuosius subjektus aktyviai dalyvauti rengiant teritorinius teisingos pertvarkos planus, atsižvelgiant į tai, kad TPF bus taikomas pasidalijamasis valdymas, o ERPF ir ESF+ išteklių yra glaudžiai susieti su TPF parama;
19. prašo Komisijos pateikti daugiau gairių, kaip ji ketina padėti valdymo institucijoms ir regionams rengti savo teritorinius teisingos pertvarkos planus, atsižvelgiant į tai, kad pasiūlymas dėl TPF reglamento, įskaitant jo priedus, vis dar gali būti iš esmės keičiamas. RK įspėja, kad dėl reikalavimo patvirtinti teritorinius teisingos pertvarkos planus galimi papildomi vėlavimai rengiant tas programas, kuriose TPF parama priklauso nuo ERPF ir ESF+ paramos;

20. pabrėžia, kad paveiktos teritorijos savo teritoriniuose teisingos pertvarkos planuose neturėtų pateikti išsamių galimų įmonių ir (arba) veiksmų, kuriems jos galėtų skirti paramą, sąrašų, nes dėl to gali būti vėluojama juos patvirtinti ir gali atsirasti nereikalinga administracinė našta vadovaujančiosioms institucijoms. Šiuo atžvilgiu RK atkreipia dėmesį į tai, kad Komisijos pasiūlyme dėl naujojo BNR nebuvo numatyta atskira didelės apimties projektų priėmimo procedūra ir kad toks paramos gavėjų ir (arba) veiksmų sąrašas galėtų vėl pakeisti šią padėtį;

21. ragina nustatyti, kad pervedimai į TPF neviršytų 20 proc. pradinių ERPF ir ESF+ veiksmų programai skirtų asignavimų. RK siūlo suteikti valdymo institucijoms daugiau lankstumo perkėlimą vykdant savanorišku pagrindu remiantis reglamento projekto 6 straipsnio 2 dalimi, numatant maksimalią 1,5 karto už paramą iš TPF didesnę sumą ir tik gavus atitinkamų vietos ir regionų valdžios institucijų sutikimą;

22. pabrėžia, kad svarbu vengti nereikalingos administracinės naštos aiškiai numatant TPF programavimo ir stebėsenos sistemos *ex ante* poveikio vertinimą;

23. atkreipia dėmesį į tai, kad TPF investavimo prioritetai bus išdėstyti atitinkamose šalių ataskaitose, kurios yra Europos semestro proceso dalis; pabrėžia, kad regionai vis dar nėra oficialiai įtraukti į šį procesą ir mano, kad reikia skirti didesnę vaidmenį vietos ir regionų valdžios institucijoms TPF tikslams pasiekti;

24. palankiai vertina tai, kad reglamente apibrėžti konkretūs elementai, kuriuos reikia įtraukti į teritorinius teisingos pertvarkos planus. RK ragina teisėkūros instituciją papildyti šiuos elementus aiškiu įsipareigojimu siekti Paryžiaus susitarimo tikslų, ES poveikio klimatui neutralumo iki 2050 m. tikslo ir 2030 m. išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslų;

25. atkreipia dėmesį į tai, kad Anglijų pramonės regionų pertvarkos platforma iš pradžių buvo sukurta kaip platforma, kurioje daugiausia dėmesio buvo skiriama anglijų kasybos regionams, kuriuose vis dar vykdoma anglijų kasybos veikla, ir kad antrajame etape į iniciatyvos taikymo sritį turėjo būti įtraukti visi daug anglies dioksido išskiriantys regionai. RK pabrėžia, kad regionai, kuriuose vyksta pertvarkos procesas, turės šalinti panašias kliūtis, todėl naujoji platforma turėtų teikti konsultavimo paslaugas, padėti valdymo institucijoms ir paramos gavėjams plėtoti savo projektų idėjas ir praktiškai įgyvendinti projektus, taip pat keistis gerąja patirtimi;

26. todėl palankiai vertina mintį sukurti Teisingos pertvarkos platformą, kuri turėtų būti grindžiama teigiama patirtimi, įgyta daug anglies dioksido išmetančiuose regionuose ir kituose regionuose, kurie sėkmingai perėjo nuo iškastinio kuro prie švarios energijos šaltinių. RK pabrėžia, kad ši platforma turėtų užtikrinti, kad visos atitinkamos Komisijos tarnybos ir EIB glaudžiai bendradarbiautų sprendami struktūrinių pokyčių paveiktuose regionuose klausimus. RK įsipareigoja aktyviai dalyvauti teisingos pertvarkos platformos veikloje, visų pirma kartu su Europos Komisija organizuojamas metinį teisingos pertvarkos regionų forumą;

27. pabrėžia, kad ES nuostatose dėl valstybės pagalbos turi būti numatytas lankstumas, kai reikalavimus atitinkantys regionai, kuriuose vyksta pertvarka, nori pritraukti privačių investicijų. RK dar kartą ragina Komisiją rengiant naujas gaires taip pat atsižvelgti į problemas, susijusias su struktūriniais pokyčiais paveiktuose regionuose, ir užtikrinti, kad šiems regionams būtų suteikta pakankamai lankstumo, kad jie galėtų įgyvendinti savo projektus socialiniu ir ekonominiu požiūriu perspektyviu būdu;

28. pabrėžia, kad per Teisingos pertvarkos fondą teikiama parama produktyvioms investicijoms į įmones, kurios nėra MVĮ, neturėtų apsiriboti tik tomis sritimis, kurios pagal galiojančias valstybės pagalbos taisykles remiantis SESV 107 straipsnio 3 dalies a ir c punktais atitinka reikalavimus valstybės pagalbai gauti. Vietoj to valstybės pagalbos teisės aktais turėtų būti sudarytos sąlygos visoms vietovėms, gaunančioms paramą iš Teisingos pertvarkos fondo, veiksmingai kovoti su darbo vietų praradimo grėsme ankstyvame etape. Tai taip pat turėtų būti užtikrinta atitinkamai pritaikant Bendrąjį bendrosios išimties reglamentą;

29. pabrėžia, kad regionams, kuriuos labiausiai paveiks perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, turėtų būti suteikta galimybė kuo anksčiau aktyviai imtis veiksmų dėl susijusių struktūrinių pokyčių. Todėl Europos regionų komitetas pasisako už tai, kad ateityje koreguojant valstybės pagalbos teisės aktus, pvz., Europos Komisijai priimant naujas gaires pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą arba c punktą, būtų užtikrinta, kad pagalba būtų leidžiama neatsižvelgiant į remiamo regiono statusą pagal galiojančias taisykles;

30. pripažįsta pažangiosios specializacijos strategijų, kaip vienos iš pagrindinių naujojo TPF įgyvendinimo priemonių, vaidmenį;

31. pabrėžia, kad Europos regionų komitetas surengė apklausą, kad išanalizuotų būtinus valstybės pagalbos taisyklių pakeitimus, susijusius su struktūriniais Europos anglių pramonės regionų pokyčiais ⁽²⁾; atkreipia dėmesį į tai, kad išvadose pabrėžiama, jog pertvarkos procesas turi būti remiamas valstybės pagalba, siekiant pritraukti įmones, kurios galėtų kompensuoti prarastas darbo vietas ir vertės kūrimo nuostolius, o valstybės pagalbos taisyklės suteiktų daugiau lankstumo, ypač kalbant apie investicijas į energetikos infrastruktūrą, energijos vartojimo efektyvumą, su energija susijusias investicijas ir atsinaujinančiąją energiją;

32. palankiai vertina tai, kad pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 175 straipsniu, kuriame daugiausia dėmesio skiriama sanglaudai, ir mano, kad pasiūlyme aiškiai apibrėžiama jo europinė pridėtinė vertė ir jis atitinka subsidiarumo ir proporcingumo principus.

2020 m. liepos 2 d., Briuselis.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽²⁾ <https://cor.europa.eu/en/news/Pages/report-coal.aspx>